

Melting Point - Prosessi teoksen taustalla

Liisa Kaunisvirta

Taiteen kandidaatin opinnäytetyö
Aalto-yliopisto, Taiteen ja suunnittelun korkeakoulu
Muotoilun laitos, Muotoilu
2018

Tekijä	Liisa Kaunisvirta	
Työn nimi	Melting Point – Taideteoksen ja katsojan symbioosi	
Laitos	Muotoilun laitos	
Koulutusohjelma	Muotoilu	
Vuosi	2018	Sivumäärä 49
		Kieli Suomi

Tiivistelmä

Opinnäytetyöni kirjallinen osa on prosessikuvaus Melting Point –teoksen tekemisestä, jonka avulla pohdin taiteellista työskentelyä ja sen merkitystä minulle. Pyrin syventämään omaa prosessiani hahmottaakseni tapaani työskennellä ja kasvattaakseni ymmärrystäni sen mahdollisuuksista.

Tärkeä osa opinnäytetyötäni on prosessi produktion takana ja sen aikana oppimani asiat. Produktion lopputuloksena on kuitenkin yhteistyönä ystäväni John Ozbayn kanssa toteutettu katsojaa osallistava teos, jonka päämateriaali on keramiikka. Yhdistämällä elektroniikkaa ja keramiikkaa valmistimme uudenlaisen kokonaisuuden jossa katsojan käden liikkeet vaikuttavat teoksen liikkeisiin.

Koen kiinnostavaksi sen, miten taideteosten äärellä ollaan sekä millä tavoin katsojan ja teoksen suhde muuttuu silloin kun teokseen saa koskea ja katsoja pääsee osaksi sitä. Opinnäytetyöhöni kuuluvalla produktiolla haluan tuoda esille ajatusta siitä, miten katsoja ja taideteos voivat sulautua yhteen ja muodostaa yhdessä uudenlaisen kokonaisuuden.

Kiinnostuin miettimään ja avaamaan omaa prosessiani, jotta teos ei jäisi katsojalle vain objektiksi, vaan myös työ ja tarina sen taustalla ovat helpommin nähtävissä. Opinnäytetyöni jälkeen hahmotan selkeämmin taiteellisen työskentelyn prosessia kokonaisuutena ja teoksen suunnittelu sekä valmistaminen ovat auttaneet minua rentoutumaan tekemisessä sekä teoksen taustan esiintuomisessa.

Prosessi teoksen takana oli minulle itsensä ilmaisuun liittyvistä maneeereista vapautumista ja rentoutumista. Uskon lopputuloksen abstraktiuden heijastelevan työskentelyni vaiheita ja haluani vapautua tekemisessä sekä intoani osallistavan taiteen tekemiseen.

Avainsanat taide, keramiikka, taiteellinen työskentely

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä

1. Johdanto	4
2. Taustani taiteen parissa	5-6
3. Ajatuksia taiteellisesta työskentelystä	7-10
4. Inspiraatio	11-16
5. Prosessikuvaus	17-43
5.1 Suunnittelun aloitus ja työpäiväkirja	17-18
5.2 Luonnostelu	19-22
5.3 Käsinarakennus	23-31
5.4 Lasitus & poltto	32-38
5.5 Elektroniikka	39
5.6 Teoksen kokoaminen	40-43
6. Valmis teos	44-46, 48
7. Lopuksi	47-48
8. Lähdeluettelo	49

1. JOHDANTO

Taiteen kandidaatin opinnäytetyöni koostuu taiteellisesta produktiosta ja kirjallisesta osasta, jossa avaan taiteellisen työskentelyn merkitystä minulle ja kokemuksiani teoksen tekemisestä ja prosessin etenemisestä. Pysin syventämään omaa tekemisen prosessiani hahmottaakseni tapaani työskennellä, kasvattaakseni ymmärrystäni sen mahdollisuuksista ja pohtiakseni aiheesta heränneitä ajatuksia. Uskon, että taiteellinen työskentely ja sen reflektointi auttavat minua oman suuntani löytämisessä muotoilun ja taiteen kentällä.

Produktion lopputuloksena on yhteistyönä ystäväni John Ozbayn¹ kanssa toteutettu katsojaa osallistava teos, jonka päämateriaali on keramiikka. Muodoiltaan abstrakti teos antaa katsojalle mahdollisuuden olla osa sitä, sillä katsojan käden liikkeet vaikuttavat teoksen liikkeisiin.

Muotoilun opinnoissa olen keskittynyt vahvasti keramiikan parissa työskentelyyn ja savi on osoittautunut minulle mielisimmaksi materiaaliksi. Olen kokeillut monenlaisia tekniikoita, mutta opinnäytetyöhöni valitsin käsinrakentamisen, koska siitä minulla on vähiten kokemusta, mutta paljon halua oppia. Minua kiehtoo ajatus siitä, miten se antaa vapautta muodon elämiselle prosessin aikana.

Sen lisäksi, että olen oppinut taiteellisesta työskentelystä ja saven työstämisestä lisää, projekti on auttanut minua puhumaan ja esittelemään omaa työskentelyäni avoimemmin ja rennommin. Taiteellisen työskentelyn ja oman prosessin avaaminen voi tuntua vaikealta. Se on jollain tapaa niin henkilökohtaista antaessasi teokseen aina jotain itsestäsi ja ajatuksistasi.

Projekti on auttanut minua luottamaan omaan tekemiseen entistä enemmän ja vakuuttanut minua siitä, että taiteellinen työskentely antaa minulle paljon voimaa ja iloa. Se on näyttänyt, että luottaessa omaan visioon, välittämättä liikaa muiden mielipiteistä, on teoksen tekeminen paljon miellyttävämpää.

1 John Ozbay is an award winning Creative Technologist / Media Artist, with a focus on hardware & software. He works at the intersection of technology and arts. His works have been to the Oscars, parades and festivals in the US, and are actively used on stage by touring musicians.

2. TAUSTANI TAITEEN PARISSA

Muistan, että ala-asteella oli jotenkin noloa olla kiinnostunut savitöistä. En todellakaan tiedä minkä takia, ja oliko tämä vain minun luokkalaisteni, vai yleisempikin ala-asteikäisten mielipide. Itse kuitenkin pidin siitä ja nautin jo silloin käsillä tekemisestä ja saven muovaamisesta. Minulle tällainen kolmiulotteinen taiteen tekeminen on luontevampaa kuin esimerkiksi piirtäminen ja maalaaminen. Unohdin saven työstämisen ilon pitkäksi aikaa, mutta valmistuttuani Helsingin kuvataidelukiosta, ymmärsin paremmin kiinnostukseni käsillä tekemiseen, muotoiluun ja taiteeseen. Tämän jälkeen hain opiskelemaan muotoilua Aalto-yliopistoon.

Kiinnostukseni muotoilun alalla sijoittuu niin piensarjatuotteiden suunnitteluun, sekä valmistamiseen että taiteen tekemiseen. Opintojeni ajalta minulle onkin kertynyt kokemusta keraamisten tuotteiden valmistamisesta, mutta sen lisäksi kiinnostukseni taiteellista työskentelyä kohtaan on kasvanut jatkuvasti, sillä taide on aina ollut merkittävä osa minua ja tapaani tehdä.

Aloittaessani opinnot Aalto-yliopistossa uskoin jo alusta asti, että itselleni puoleensavetävimmät materiaalit tulisivat olemaan keramiikka ja lasi. Näistä kahdesta kuitenkin keramiikka tuntui heti minulle sopivalta materiaaalilta. Ensimmäisistä kursseista lähtien olen viettänyt suurimman osan ajastani keramiikkastudiolla, joten siellä työskentely on tullut tutuksi.

Savi on materiaalina erityisen kiinnostava, koska on niin monenlaisia tapoja työstää sitä ja aina on uusia tekniikoita, joita haluan kokeilla. Olen valanut, dreijannut sekä käsinrakentanut ja pidän näistä kaikista työtavoista, mutta kuten johdannossa mainitsin, valitsin opinnäytetyöhöni kuuluvan teoksen tekniikaksi käsinrakennuksen. Se on tekniikka, jota olen tähän asti käyttänyt vähiten, mutta josta haluan oppia lisää.

Suoritin kesällä 2017 kahden kuukauden harjoittelun Arabian Taideosastoyhdistys Ry:llä, taiteilija Pekka Paikkarin assistenttina. Koin nämä kaksi kuukautta todella inspiroiviksi, ja erityisesti jälkeenpäin olen ymmärtänyt, miten paljon Arabian Taideosaston ympäristössä työskentely innoitti minua. Se antoi halun syventyä sekä kokeilla taiteellista työskentelyä ja keraamisten veistosten rakentamista. Harjoitteluni työtehtävät keskittyivät saven valamiseen, mutta yhdeksän taiteilijan ja heidän työskentelynsä näkeminen erilaisten tekniikoiden parissa antoi innostusta kokeilla uusia asioita.

Osallistuin Taiteellinen ilmaisu –nimiselle kurssille syksyllä 2017, jonka opettajana toimi taiteilija Raija Malka. Kurssin tehtävät keskittyivät taiteelliseen työskentelyyn ja omien taiteellisen ilmaisun tapojen löytämiseen. Kurssilla pääsin toteuttamaan ensimmäisen suuremman keraamisen teokseni (kuva 1). Koen kurssin ja siinä toteuttamani teoksen olleen merkittävä sysäys taiteellisesta työskentelystä entistä enemmän innostumiseen. Aloin myös löytämään itselleni sopivia työtapoja ja ymmärsin syvemmin haluni tehdä taidetta tuotteiden valmistamisen lisäksi. Tästä syystä, sekä kiinnostuksestani keramiikkaan ja taiteeseen, opinnäytetyöni aiheen valinta tuntui luontevalta.

Keramiikka liittyy siis aikaisempiin opintoihini vahvasti, mutta toinen puoli teoksesta, jonka avulla siitä tulee katsojaa osallistava, on aihe josta minulla ei ole kokemusta. Tapasin ystäväni John Ozbayn ensimmäisen kerran maaliskuussa 2017, jolloin huomasimme heti, että taitomme yhdistämällä voisimme saada aikaan jotakin ainutlaatuista. Uskoimme, että hänen laaja taustansa teknologian, koodauksen ja musiikin parissa yhdistettynä omaan taustaani muotoilussa, taiteessa ja keramiikassa olisi erinomainen yhdistelmä.

1

3. AJATUKSIA TAITEELLISESTA TYÖSKENTELYSTÄ

Taide antaa minulle kokemuksia, ilon tunnetta, varmuutta sekä epävarmuutta, elämyksiä ja merkityksiä. ”Taiteen tekemisessä on kyse siitä, kuinka rakennan omaa todellisuuttani taiteen keinoin suhteessa ympäröivään maailmaan. Taiteellinen toiminta on minulle elämän tunnustelua ja toiminnallista ajattelua.”² Satu Huttunen kirjoittaa samaistuttavasti taidekasvatuksen lopputyössään³ kuvataiteen tärkeydestä hänelle itselleen. Hän sanoo kuvataiteellisen toiminnan olevan kaikkein järkevintä toimintaa hänelle – vaikkakaan ei aina arkielämässä kaikkein välttämättömintä. Taiteellista työskentelyä voisi katsoa ajattelemisen muotona ja erityisenä tapana suuntautua elämään.⁴

Taiteellinen työskentely on kokonaisvaltaista, moniaistista toimintaa. Se sitoutuu voimakkaasti tekijänsä arvo-, asenne- ja kokemusmaailmaan.⁵ Taiteilijana toimiminen tarkoittaa minulle esimerkiksi vapautta itseilmaisuun, halua luoda ja jakaa kokemuksia. Se edellyttää mielestäni kokeilevaa, innostunutta ja tutkivaa asennetta, jotta tekijä voi oppia uutta epäonnistumisienkin kautta. Varto kirjoittaa, että pyritäessä ymmärtämään tekijän taiteellista toimintaa, hänen tietonsa ja taitonsa ovat keskeisiä tekijöitä.⁶ Tieto ja taito ovat asioita, jotka kehittyvät koko ajan tekijän työskennellessä. Kokeileva asenne auttaa taiteilijaa uuden löytämisessä ja tarvitaan yksilö, joka oivaltaa, huomaa mitä on tehnyt ja kokeillut, sekä omaa taitoa ja intoa soveltaa tätä.⁷ Opinnäytetyöni on minulle kokeilevaa tiedon ja taidon löytämistä ja syventämistä. Tekniikka ja teoksen mittakaava ovat minulle uusia ja kokemuksena teos antaa jotakin uutta, niin minulle kuin sen kokijallekin.

Uskon sen olevan totta, että taide usein pyrkii kontaktiin muiden kanssa ja ottaa aiheita ympäristöstä. Se myös yleensä vaikuttaa jollain tapaa katsojaan, tarkoitusta tai tarkoituksellisesti, mutta usein katsoja luo teokselle vielä omia merkityksiään. Teokseni tapauksessa se on riippuvainen tästä kontaktista, sillä vain katsojan avulla kaikki sen toiminnot tulevat esiin.

Koulutus, ympäristö ja muut ihmiset vaikuttavat taiteen tekemiseen, myös alitajuisesti, mutta uskon, että taiteelliseen toimintaan vaikuttaa kuitenkin eniten tekijän oma näkemys ja halu tehdä taidetta. Taiteellisella työskentelyllä tekijä tuo aina teokseen jotain itsestään. Ajattelen, että mitä enemmän tekee taidetta ja löytää omat tapansa tehdä, sivuuttaa ajatukset siitä, millaista taiteen pitäisi olla. Hylkää odotukset ja rajoitukset ja tekee taidetta omasta itsestään, näyttäen omia näkemyksiään ja taiteellista prosessiaan avoimemmin.

² Huttunen, 2009, 7

³ Huttunen, 2009

⁴ Huttunen, 2009, 11

⁵ Merz, 2015

⁶ Varto, 2017, 13

⁷ Varto, 2017, 14

On todella mielenkiintoista nähdä taiteilijan kehitys, prosessi teosten takana sekä tiedon ja taidon karttuminen. Taiteen tekemisen ei tarvitse olla välttämättä ammattimaista, se voi olla kokeilevaa ja virheitä tekevää, koska näin juuri oppii parhaiten. Toki tekeminen etenee ammattimaisemmaksi, mutta ei pidä unohtaa alkutaipaletta, sitä miten ammattitaitoon on päästy. On ollut kiinnostavaa keskittyä omaan tekemiseen, tutkia ja reflektoida sitä, sillä usein vain tekee asioita pysähtymättä miettimään, miksi tekee juuri tietyn valinnan ja millä perusteella. Oma käytäntö, tapa toimia ja tehdä – oma toiminta kokonaisuudessaan – voi osoittautua tutkimisen arvoiseksi.⁸

Juha Varto kuvaa taiteellista prosessia osuvasti kirjoittaessaan, että taiteelliseen toimintaan kuuluu usein johdonmukainen, tiettyjen teemojen kehittäminen, mutta yhtä usein se on välineiden, menetelmien ja materiaalien koettelemista uusissa yhteyksissä ilman rajoituksia. Toiminta on reflektointia, kokeilevaa ja korjaavaa. Se on tilanteille antautuvaa etenemistä.⁹ Taiteellinen toiminta on tosiaan usein johdonmukaista, tiettyyn teemaan tai tekniikkaan keskittymistä, mutta usein myös todella vapaata kokeilemistä. Omassa työskentelyssäni nautin eniten tuosta vapaasta kokeilemisestä, joka voi johtaa uusiin oivalluksiin ja tekniikoiden löytämiseen.

⁸ Varto, 2017, 22

⁹ Varto, 2017

Mielestäni voisi sanoa, että omaan ammattitaitoon luottaminen on yksi osa taiteellisen toiminnan ydintä. Jos ei luota omaan tekemiseen ja visioon, epävarmuus on helposti läsnä työskennellessä ja voi estää nauttimasta siitä. Epävarmuuden hetkiä on tietysti jokaisella, mutta niistä yli pääseminen on mielestäni osa ammattitaitoa. Myös tämän epävarmuuden sietäminen on jotain, mihin voi oppia. Keramiikan kanssa työskentely opettaa sietämään paljon epävarmuutta, koska epävarmuus on todella usein läsnä tekemisessä. Materiaali jaksaa aina yllättää jokaisessa tekovaiheessa, niin positiivisesti kuin negatiivisestikin. Opinnäytetyöni aikana on tullut selkeäksi ajatus siitä, miten taiteilija voi kokea monenlaisia tunteita prosessin ja taiteellisen toiminnan aikana. Epävarmuus omasta tekemisestä, tiedon lisääntyminen, toiminnan reflektointi ja itsevarmuuden kasvaminen muodostavat toiminnan kokonaisuuden, joka johtaa kohtia taitoa taiteellisessa työskentelyssä.

Joustavuus ja pelottomuus taiteellista työskentelyä kohtaan ovat asioita, joita uskon tiedon ja taidon kasvattavan, mutta joita se voi myös poistaa. On joskus helpompaa olla peloton, kun ei vielä omaa niin paljon tietoa ja taitoa asiasta. Peloton taitojensa kokeileminen tarkoittaa minulle, että venyttää taiteellisen toiminnan rajoja ja käyttää taitojaan myös siellä, mikä ei ole tutuinta. Tärkeä osa taiteilijana toimimista on löytää oma tapansa tehdä, oma visionsa, johon luottaa ja minusta tuntuukin, että oma tekeminen ja visio vahvistuvat koko ajan.

Taiteellinen työskentely on itsensä likoon laittamista, jossa minuus on koeteltavana ja liikuteltavana.¹⁰ Identiteetin pohtiminen ja sen rakentaminen ovat vahvasti esillä taiteellisessa työskentelyssä. Siihen liittyvä epävarmuus ja tietämättömyys ovat osa sen pohtimista ja identiteetin rakentumisen prosessia. Opinnäytetyöhöni kuuluva taiteellinen työskentely on ollut keino pohtia minuuttani, taitojani ja sitä, mitä kaikkea haluan vielä oppia. Jos kirjoittaisin kaiken ylös, lista olisi varmasti todella pitkä.

Minulle varmuus tekemisestä ja siitä, mitä haluan tehdä samaan aikaan selkiytyvät ja hämärtyvät. Varmuus halusta työskennellä muotoilun, keramiikan ja taiteen parissa on selkeää, mutta tehdessä ja taitojen karttuessa myös tajuaa paremmin mahdollisuuksien laajuuden ja haluaa tehdä sekä oppia lisää.

¹⁰ Hannula, 2003, 27

Opinnäytetyön tekemisen aikana on tullut selkeäksi, että taiteelliseen työskentelyyn on pystyttävä todella ottamaan aikaa ja keskittymään, koska prosessi on usein pitkä koko ajan tapahtuvasta ajatustyöstä itse teoksen rakentamiseen. Saario kirjoittaa osuvasti, että jokainen työ ja siihen liittyvä prosessi on erilainen, mutta usein myös aika työskentelyhetkien välillä on merkityksellinen, koska työskentely ei lakkaa työn viereltä poistuttaessa, vaan ajatustyö jatkuu mielessä.¹¹ Olen huomannut tämän olevan totta, koska teos ja siihen liittyvät asiat ovat todella usein mielessä silloinkin kun ei työskentele studiolla.

¹¹ Saario, 2008, 9

4. INSPIRAATIO

Taiteellisen työskentelyn inspiraationlähteet vaihtelevat laajasti. Weintraub avaa aihetta kirjoittamalla, että jotkut löytävät innoitusta tilanteista, jotka ovat heistä ulkopuolisia, esimerkiksi politiikka, luonto, historia, kulttuuri ja tiede. Toisaalta, jotkut taiteilijat löytävät inspiraation heistä itsestään.¹² Inspiraatio voi saada alkunsa mistä vain. Onnesta, arjesta ja pienistä asioista, kuten kaduista, joilla kävelet, tai siitä kahvikupista, josta juot aamuisin kahvisi. Se voi saada alkunsa surusta, raskaista aiheista, politiikasta, epäkohdista. Joskus voi olla vaikeaa edes nähdä tarkasti mistä ja milloin inspiraatio saa alkunsa. Usein ideani esineen muotokieleen tulee pienestä yksityiskohdasta katukuvassa tai maalaamistani abstrakteista luonnoksista, joista löydän kiinnostavan yksityiskohdan. Sen lisäksi ihmiset ympärilläni innoittavat minua. Ehkä näen sinut kadulla kävelemässä katseenvangitsevat siniset sukat päälläsi, jonka jälkeen kaikissa seuraavissa esineissäni on pieni sininen yksityiskohta.

Materiaalina keramiikka kiehtoo ja inspiroi minua sen epävarmuuden takia, joka luo jännitystä ja juhlan tunnetta onnistuessaan. Saven läpikäymä prosessi sisältää niin monta vaihetta, jolloin asiat voivat mennä pieleen tai esineet rikkoutua, että avatessa onnistuneen polton, tunne on järjettömän iloinen. On hienoa, miten käyttämäsi materiaali itsessään ja sen käyttäytyminen voi olla niin inspiroivaa ja antaa ajatuksia sen työstämiseen.

Huttunen kirjoittaa, että taiteellinen työskentely rakentuu etsimisen ja löytämisen maastoon, sellaisille vesille, joissa mikään ei ole ihan varmaa. Hän mainitsee osuvasti, että luovuus syntyy siitä, mistä epävarmuus ja jatkuva etsiminenkin syntyvät. Toisinaan pyrimme rajoittamaan uuden syntymistä, koska se näyttää epävarmuutemme paljaana. Toisinaan taas pakotamme epävarmuutemme esiin taataksemme luovuuden säilymisen.¹³ Samaistun Passinmäen kirjoituksiin siitä, että taiteen tekemisessä keskeistä on sellainen mietiskelevä ajatteleva ajattelu, joka on luonteeltaan eräänlaista ajattelusta pidättäytymistä ja mielen tyhjentämistä sekä tästä seuraavaa avoimen todellisuuden kokemista. Tällainen luova tekeminen ei ole pakottamista ja hallintaa vaan vastaanottamista ja vastaamista.¹⁴

Yksi tavoitteistani tämän projektin aikana onkin ollut luovan tekemisen vapautuminen. Välillä projektien aikana, varsinkin alussa, inspiraation etsiminen ja ajatusten sekä ideoiden ulostuominen tuntuu pakotetulta. Itselläni tähän auttaa esimerkiksi nopeatahtinen luonnostelu, joka auttaa vapautumaan ajatuksista.

¹² Weintraub, 2003, 123

¹³ Huttunen, 2009, 25; Varto, 2003, 107

¹⁴ Passinmäki, 2011, 116

Huttusen mukaan toisinaan tekemistä ohjaavat tietoiset valinnat, kun taas toisinaan tiedostaminen ja ymmärtäminen tapahtuvat jälkeinpäin. Toiminnallinen työskentelyn vaihe on eräänlaista hämärässä kulkemista, jota useimmiten ohjaavat intuitio ja keho. Taiteellinen työskentely lähtee kiinnostuksesta, halusta luoda ja saada kokemusta.¹⁵ Joskus se lähtee intuitiivisesti, tiedostamattomasti ja joskus taas hyvin tietoisista lähtökohdista. Koen, että oma tekemiseni on usein intuitiivista eikä loppuun asti suunniteltua ennen tekemään ryhtymistä.

Pallasmaa kirjoittaa, että ennalta määrättyihin ideoihin takertuminen ja joustamattomuus taiteellisessa työssä estää uuden luomisen. Luovan ajatusprosessin tulisi olla yhdistelmä valppautta ja havainnointia, odottelua ja ideoiden kypsyttelyä sekä dialogia ympärillä tapahtuvien asioiden kanssa. Hän kirjoittaa omaperäisten ideoiden syntyvän prosessista itsestään, jos antaa työssään mahdollisuuden odottamattomille käänteille.¹⁶ Opinnäytetyöni produktiossa olen huomannut, miten tärkeää on olla avoin prosessin tuomille muutoksille ja juuri noille inspiroiville odottamattomille käänteille.

Esittelen seuraavaksi muutamia minua innoittaneita taiteilijoita, jotka vaikuttivat jollain tavalla teokseni tekemiseen. Rajasin esittelemäni teokset keramiikkataiteeseen, vaikkei keramiikka olekaan ainut minua kiinnostava materiaali taiteessa. Tätä teosta tehdessä on kuitenkin ollut luontevaa keskittyä siitä valmistettuihin taideteoksiin.

¹⁵ Huttunen, 2009, 25-26

¹⁶ Pallasmaa 2009, 111

Sigve Knutson

Knutsonin teoksissa minua kiehtoo niiden abstraktit, orgaaniset muodot, jollaisia halusin myös omaan teokseeni.

5

6

Ramesh Mario Nithiyendran

Pidän äärimmäisen paljon Nithiyendranin keraamisten teosten värikkyystä ja luonteesta. Hänen tapansa lasittaa vaikuttaa todelle intuitiiviselta ja pyrin saavuttamaan tätä samaa tunnelmaa.

Tessy King

Kingin teokset vetävät minua puoleensa värien käytön ja rennon käden-
jäljen vuoksi. Hänen teoksensa esillepanossa käyttämä keltainen kangas
innoitti minua lasitteiden värien miettimisen aikana.

10

11

12

Julia Haft-Candell

Haft-Candellin keraamisten teosten kummalliset, abstraktit muodot ja teosten onkalot osoittautuivat minulle erityisen kiinnostaviksi. Löysin hänen teoksensa vasta opinnäytettä tehdessäni ja olen tästä löydöksestä todella iloinen.

5. PROSESSIKUVAUS

”Usein taideteosten ajatellaan syntyvän taiteilijan työhuoneella. Tosiasiassa se on vain paikka toteuttamiselle, jos sitäkään. Itse syntyminen, rakentuminen ja kehittyminen vaikuttavat tapahtuvan jossain elämisen ja työskentelyn, loppusiivouksen ja sisäänhengityksen välissä. Prosessi on käynnissä jatkuvasti.”¹⁷ Mielestäni tämä on Houessoulta hyvin kuvailtu ajatus siitä, miten taiteilijan prosessi on lakkaamatta käynnissä. Tämä ajatus toteutui myös omalla kohdallani opinnäytetyötä tehdessäni, sillä taiteelliseen prosessiin ei suinkaan kuulunut vain konkreettinen savesta teoksen rakentaminen. Tässä luvussa esittelen taiteellisen työskentelyni prosessia teokseni valmistumisen kautta.

Olen samaa mieltä Huttusen kanssa siitä, että taiteellinen työskentely ja taiteen tekeminen ovat toimintaa, jonka osia ovat aistit, keho, tunteet, muistot, ajatukset, materiaalit, aika ja paikka. Taidetta tarkastellaan usein artefaktina tai tuotoksena, jolloin tärkeä osa taiteen tekemistä, eli prosessi jää huomioimatta. Hän kirjoittaa, että taideteos ei ole vain yksiselitteinen tai pintapuolinen asia. Se on tekijänsä kokonaisvaltaisesti synnyttämä – tunteiden, taitojen, ajatusten, arvojen ja muun yhteisvaikutuksesta syntynyt tuotos. Taiteen tekeminen on elämisen ja olemisen ajattelemista kokonaisvaltaisesti.¹⁸ Näen taiteilijan prosessin teosten takana todella tärkeänä ja mielenkiintoisena. Tästä syystä minua kiinnosti miettiä ja avata omaa tekemistäni, jotta teos ei jää katsojalle vain objektiksi, vaan myös työ ja tarina sen taustalla on helpommin nähtävissä.

Uskon, että taiteelliseen työskentelyyn ja siihen liittyvään prosessiin ei ole oikeita vastauksia tai tapoja tehdä. Jokainen löytää omansa vain tekemällä ja tutustumalla omiin työskentelytapoihinsa. Tämä olikin yksi tavoitteistani aloittaessani opinnäytetyötäni ja koen oppineeni paljon omasta työskentelystäni. Varsinkaan aloittelevalla taiteilijalla ei luultavasti ole vielä kertynyt tekemisen tapoja, joten voi aloittaa niin sanotusti puhtaalta pöydältä. Tämä antaa vapautta kokeilemiseen ja heittäytymiseen. Kun tapoja ei vielä ole, on helpompaa päästä eroon säännöistä sekä rajoituksista ja löytää itseään innoittavia tapoja työskentelyyn.

Koen kiinnostavaksi sen, miten taideteosten äärellä ollaan ja miten ne koetaan sekä vastaanotetaan. Paikkari puhuu siitä, miten tilataiteessa katsoja otetaan osaksi ympäröivää rakennetta eli teoksen materiaa ja immateriaa. Tällöin tilallisuuden kokijan tai teoksen katsojan ei ole mahdollista pitää itseään teoksesta irrallisena, vaan myös hän on osa ympäröivää kokonaisuutta. Ollessaan osa teosta, luo tuo oleminen katsojan kokemuksellisuuden teoksesta.¹⁹ Halusin teoksen olevan osallista-

¹⁷ Houessou, 2010, 120

¹⁸ Huttunen, 2009, 31

¹⁹ Paikkari, 2014, 28

va, jotta katsoja pääsee samassa tilassa olemisen lisäksi myös olemaan osa teosta kosketuksen kautta. Projektia aloittaessamme tavoitteemme olikin siis, että teos on jollain tavalla katsojaa osallistava ja, että se sisältää liikkuvia osia. Nopeasti työskentelyn edetessä, idea sensoreista ja käden liikkeestä, jolla vaikuttaa teokseen, alkoi kiinnostaa.

5.1 SUUNNITTELUN ALOITUS JA TYÖPÄIVÄKIRJA

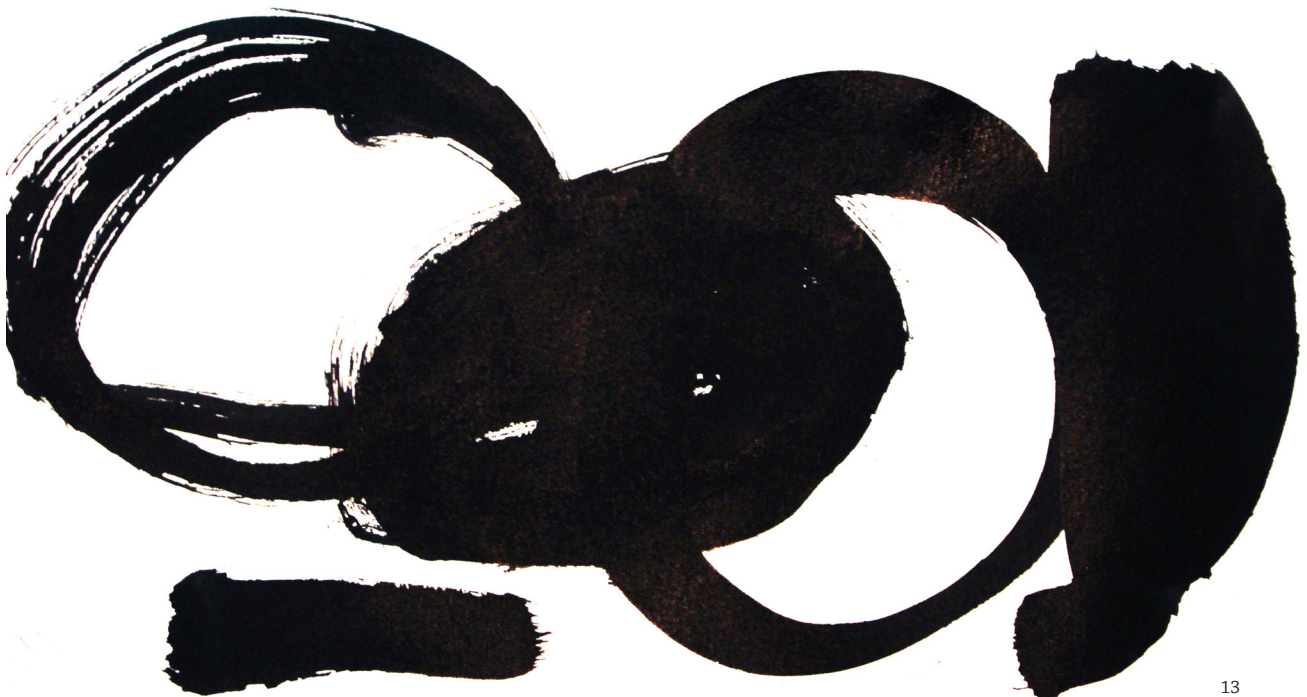
Teoksen suunnitteluprosessin ja taiteellisen työskentelyn aloitin etsimällä minua miellyttäviä teoksia, kuten veistoksia ja installaatioita, joiden muotokielessä ja tunnelmassa oli jotain mistä pidin. Sen lisäksi tutustuin kirjallisuuteen taiteellisesta työskentelystä. Läpi koko prosessin olen tutustunut keramiikkataiteeseen ja seurannut keramiikan tekijöitä ja taiteilijoita. Kirjallisuuden lisäksi olen hakenut tietoa netistä ja seurannut tekijöitä Instagramissa, nähdäkseni muiden taiteellista työskentelyä ja saadakseni vinkkejä omaani. En ole kuitenkaan löytänyt teoksia, jotka olisivat lähellä omaani eli yhdistäisivät keramiikkaa ja elektroniikkaa lopputuloksenaan osallistava, liikettä sisältävä teos.

En ole ikinä pitänyt kirjoittamista vahvimpina taitoinani, mutta silti minulta löytyy halua kirjoittaa ajatuksiani ylös. Muistan yrittäneeni aloittaa päiväkirjan kirjoittamisen muutaman kerran nuorempana, mutta se ei ikinä oikein saanut tuulta alleen. Lähdin yrittämään tätä uudelleen työpäiväkirjan muodossa opinnäytetyöni taiteellista produktiota tehdessä. Tällä kertaa työpäiväkirjan pitäminen onnistui paremmin, vaikka välillä unohdinkin sen olemassaolon pidemmäksi aikaa. Kirjoitin ylös taiteellisesta työskentelystä heränneitä ajatuksia, siihen liittyviä tuntemuksia ja yleisesti miten prosessi milloinkin eteni. Tämä on jotain, mitä haluan jatkaa opinnäytetyön valmistumisen jälkeenkin, koska olen kokenut sen hyödylliseksi. Se on hyvä tapa jäsentää ajatuksia ja se helpottaa läpikäytyyn prosessiin ja ajatuksiin palaamista. Ilman näitä muistiinpanoja, luulen, että tällaisen pidempiaikaisen projektin aikana aika kuultaa muuten helposti muistot.

5.2 LUONNOSTELU

Olen huomannut, että luonnosteluprosessissa pidän nopeiden, usein hyvin abstraktien luonnosten tekemisestä, esimerkiksi musteen kanssa maalaamalla (kuvat 13-19). Tärkeässä osassa luonnosteluani on myös musiikki. Luonnostelun aloittaminen tuntui joskus hankalalta, mutta laittaessani ajatuksiin upottavaa musiikkia soimaan, aivoni ja käteni vapautuivat ajattelusta tekemiseen. Abstraktit luonnokset auttavat minua pääsemään alkuun ja vauhtiin, sekä tekemisen fiilikseen. Luonnostelua aloittaessani kokeilin myös erilaisia tapoja, kuten silmät kiinni tai vasemmalla kädellä luonnostelua. Näin rentoudun tekemisessä ja jälki on vapaampaa. Etsin abstrakteista luonnoksista mieluisia muotoja ja innostuin luonnoksista, jotka näyttivät koostuvan useammasta päällekkäisestä osasta. Lähdin viemään tätä ajatusta eteenpäin.

Abstraktin, maalauksellisen luonnostelun jälkeen siirryin savisten pienoismallien tekoon. Käytin tässäkin nopean luonnostelun tekniikkaa enkä myöskään polttanut pienoismalleja, vaan kierrätin saven kuvattuani luonnokset ja löydettyäni parhaan pienoismallin. Tämä vaihe auttoi hahmottamaan teoksen mittasuhteita ja kolmiulotteista muotoa. Teoksen muotokieli muuttui hieman savisesta pienoismallistani, joka oli muodoiltaan vielä yksinkertaisempi. En kuitenkaan pidä tätä huonona asiana, sillä minulle yksi prosessin iloista on tunne tekemisen vapaudesta ja se, että antaa saven viedä mukanaan. Joskus lopputulos on mitä ajattelit, joskus ei, mutta se ei tee siitä huonoa. Uskonkin, ettei kannata olla liian tarkkoja suunnitelmia saven kanssa työskennellessä. Tästä syystä koen suhteellisen abstraktit luonnokset riittäviksi.

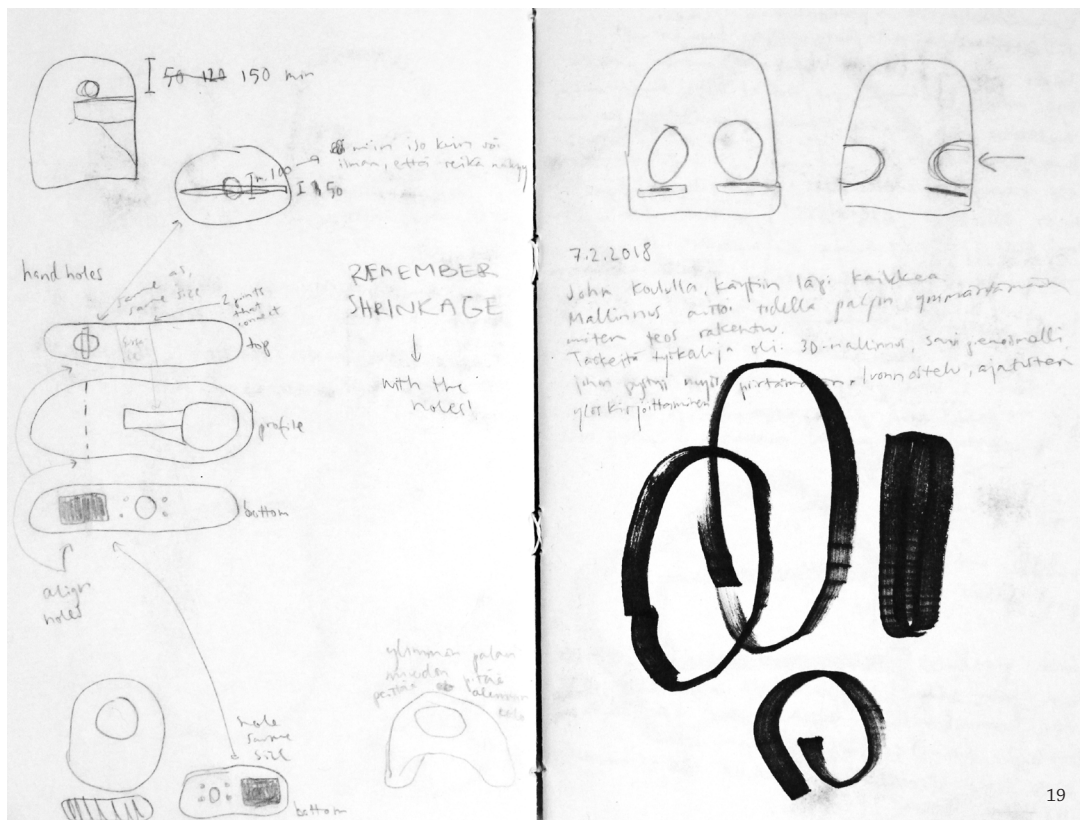
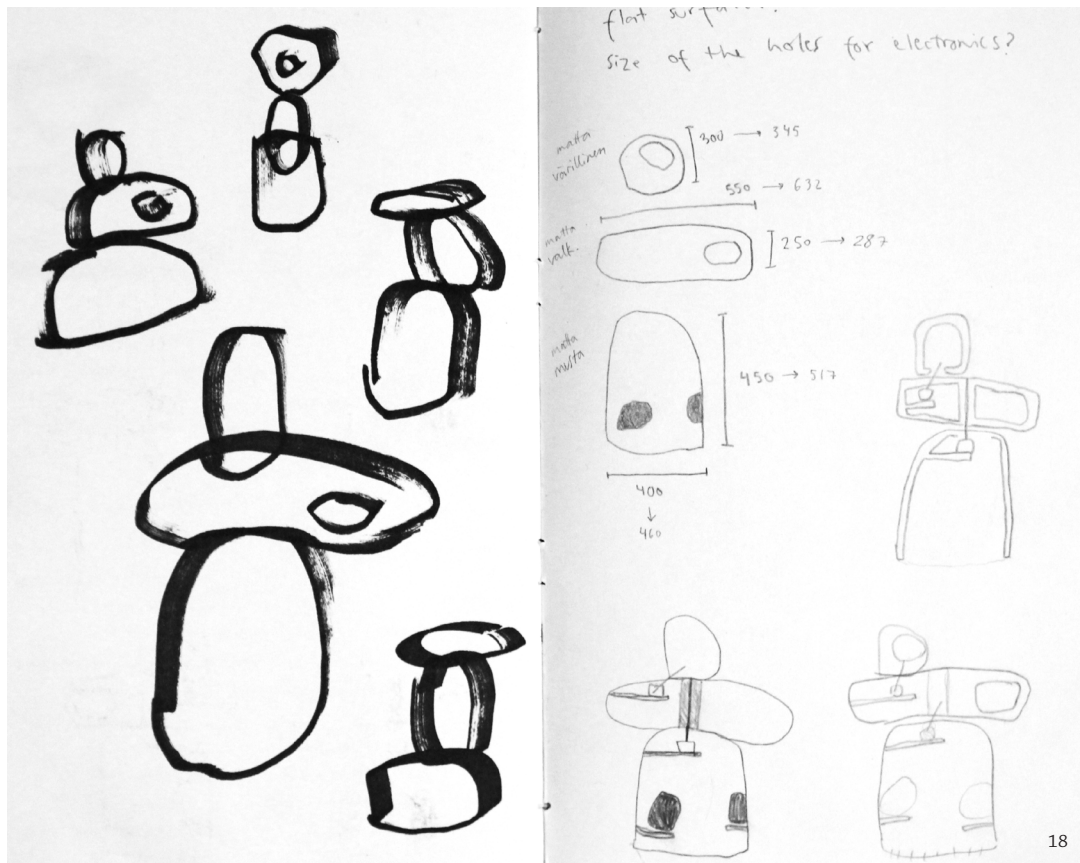
15

16

17

Kuvat 18 & 19: Luonnoskirjan sivuja, joissa näkyy alkuvaiheessa tekemiäni luonnoksia sekä ideoita teoksen kokoamisesta.

Kuva 20: Päivittäin käyttämiäni käsinrakentamiseen liittyviä työkaluja.

5.3 KÄSINRAKENNUS

Keramiikassa minua kiehtoo saven läpikäymä prosessi hajoavasta, pehmeästä materiaalista kovaan ja kestävään. Satunnaisuus ja yllätyksellisyys, jotka ovat mukana savea työstettäessä pitävät tekemisen kiinnostavana. Usein satunnaiset, tarkoituksettomat tapahtumat ja lopputulokset ovat alkuja uusiin ideoihin ja työtapoihin.

Keramiikkaa tehdessä, aika on usein käsitteenä häilyvä ja määrittelemätön. On helppoa unohtua vain tekemään ajan kuluessa ja valon määrän vähentyessä ikkunoista. Toisaalta, huomasin käsinrakentaessa, että savi myös pakotti minut pitämään taukoja sen ollessa liian märkää jatkaakseni. Taiteellinen työskentely on osoittanut minulle, että taidetta tehdessä ja savea työstäessä mieli matkustaa usein muualle, voit keskittyä tekemiseen sekä antaa mielen vapautua ja antaa käsien vain luoda.

Tämä kyseinen teos on tähän mennessä suurin keraaminen teokseni, joten en välttynyt virheiltä ja alusta aloittamiselta. Aloitin rakentamisen alimmasta eli suurimmasta osasta, mutta jouduin aloittamaan sen kerran alusta, koska en pitänyt siitä miltä se näytti eikä se myöskään tuntunut riittävän vahvalta. Oli kuitenkin parempi aloittaa alkuvaiheessa alusta kuin tajuta myöhemmin, ettei osa tule kestämään, joten päätin olla lannistumatta ja lähdin heti rakentamaan sitä uudelleen.

Käsinrakentaminen osoittautui minulle todella mieluiseksi tavaksi työstiä savea. Se antaa vapautta muotojen elämiseen ja mahdollisuuden prosessin aikana heräävien ideoiden ja muutosten toteuttamiseen. Muoto syntyy usein paljolti tehdessä ja ainakin omalla kohdallani toimii se, ettei ole liian tarkkaa suunnitelmaa. Työskentely pysyy rentona ja avoimena kun antaa itselleen vapautta uusille ideoille ja ajatuksille sekä mahdollisuuden toteuttaa ne.

23

24

Saven kuivumisaika hieman yllätti minut, sillä varsinkin suurin osa kuivui pidempään kuin olin ajatellut. Välillä piti muistutella itseään kärsivällisyydestä, kun haluaisi jo päästä lasittamaan ja näkemään teoksen valmiina, mutta se vain jatkaa kuivumistaan. Tällaisessa projektissa, kun aikataulu on suhteellisen tiukka ja teoksen pitää olla valmiina tiettyä ajankohtana, tuntuu turhauttavalta vain odottaa saven kuivumista. Olisin yrittänyt aloittaa osien rakentamisen hieman aikaisemmin, jos olisin ymmärtänyt ajan mikä menee kuivumiseen ja odotteluun. Tämä on jotain, minkä olen oppinut ja osaan huomioida paremmin seuraavissa projekteissa.

Jouduimme työskentelemään Johnin kanssa paljon etänä hänen asuessaan tällä hetkellä Tallinnassa, mikä toi työskentelyyn omat ongelmansa. Ajattelin esimerkiksi pariin otteeseen olevani valmis ensimmäisen osan kanssa, mutta Johnin vieraillessa studiolla, tuli esiin ongelmia tai asioita, joita pitäisi vielä muuttaa tai lisätä. Varsinkin osien lisääminen on saven kanssa työskennellessä vaikeaa sen jo ollessa hieman kuivunutta. Toinen haaste oli osien paino, jota kumpikaan ei ollut aivan ottanut huomioon. En osannut täysin arvioida, miten paljon savea teokseen kuluu ja paljonko se tulisi painamaan. Selvisimme kuitenkin ongelmista miettimällä uusia ja parempia ratkaisuja.

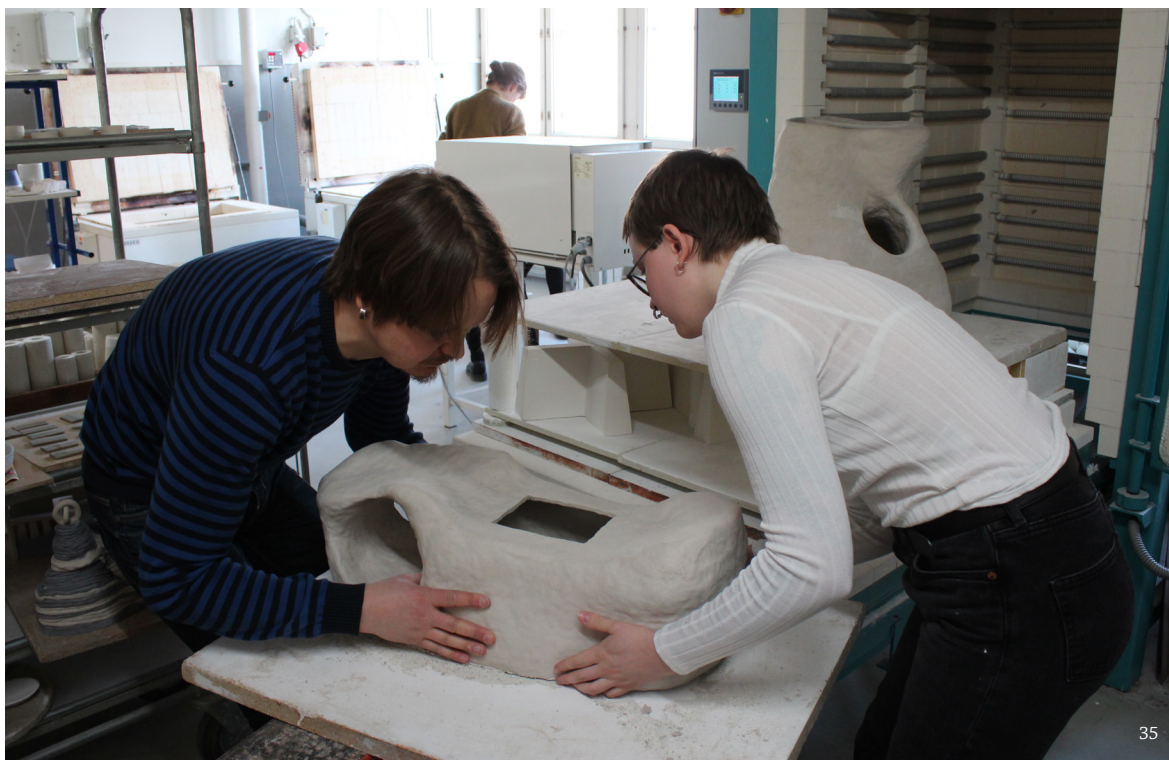
Kuva 31: Aloitin viimeisen osan rakentamisen asettamalla sen alemman osan päälle, jotta se mukailisi sitä.

Kuva 33: Osia ei voinut polttaa päällekkäin, koska alempi voisi sortua. Tästä syystä tein polttotuen osalle, jonka pohja ei ollut tasainen.

Kuva 34: Viimeisen osan käsinrakennusta aikaisempien kuivuessa.

Kuva 35: Kuivuneiden osien nostaminen raakapolttoon Niko Mankisen avustuksella. Osat ovat todella herkkiä varsinkin ennen raakapoltttoa, joten niiden siirtäminen ja nostelu on tehtävä todella varovaisesti.

36

5.4 LASITUS & POLTTO

Mietin teoksen väritystä pitkään ja alkuperäinen suunnitelmani oli tehdä jokaisen osan lasituksesta erilainen. Tämä alkoi kuitenkin tuntumaan huonolta idealta, koska koin, että näin teoksen osat jäävät liian irrallisiksi toisistaan. Halusin siis vähentää osien keskinäistä kontrastia ja päädyin maalaamaan kaikki osat samoilla väreillä, niin että joissakin kohdissa kuviot jatkuvat osasta toiseen. Teoksen maalaamisen toteutin samaan tyyliin kuin sen luonnostelun, eli vapain siveltimenvedoin. Tämä tuo projektin jollain tapaa alusta loppuun yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, luonnostelusta lasitukseen.

Värivaihtoehtoista mielessäni pyöri aluksi musta, punainen, sininen ja keltainen sekä näiden erilaiset yhdistelmät. Oli todella vaikea päätyä tiettyihin väreihin, koska tuntui, että jokaisesta väriyhdistelmästä tulee jokin mielikuva. Lopulta päädyin keltaiseen, mustaan ja valkoiseen, koska tämä yhdistelmä tuntui raikkaalta ja teokseen sopivalta. Luonnostelin värejä ja lasituksen tunnelmaa maalaamalla musteella sekä keltaisella vesivärillä (kuvat 3, 36, 39). Etenin tekemällä pienen määrän lasitekokeiluja käyttämästäni savesta tehdyille koepaloille. Kokeilin värejä maalaamalla siveltimellä erilaisilla paksuuksilla ja lisäksi niin, että värit menivät päällekkäin, nähdäkseni, miten ne reagoivat toisiinsa. Lasitekoepalojen tulosten (kuvat 40-42) perusteella päädyin pigmenteillä värjättyyn mustaan ja keltaiseen sekä tinaoksidilla saavutettuun valkoiseen lasitteeseen. Näiden lisäksi käytin kahta keltaista alilasiteväriä.

Pidin siitä, miltä nämä kaikki värit näyttivät yksinään sekä toisiinsa yhdistettynä ja ne toimivat todella hyvin myös päällekkäin. Väreistä kuultaa kauniisti läpi ja musta tuo paksuna kerroksena haluamaani kontrastia. Koepaloista huomasin, että valkoinen lasite raikasti hieman muita värejä ollessaan alimmaisena, koska itse savi oli sävyltään lämmin ja valkoinen lasite hieman kylmemmän sävyinen. Tästä johtuen aloitin teoksen lasittamisen niin, että lisäsin suurilla siveltimenvedoilla valkoista pohjimmaiseksi, jonka jälkeen aloitin lisäämään muita värejä.

Halusin lasitusprosessin olevan vapaa ja intuitiivinen, joten en suunnitellut tekemääni kuviota. Tämä oli hyvä valinta kyseiseen teokseen ja nautin sen lasittamisesta. Lasitus onnistui todella hyvin ja jäljestä tuli mielestäni tunnelmaltaan todella rento ja värien johdosta raikas. Teoksen pintaa tutkiessa, siitä löytää aina lisää kauniita yksityiskohtia.

Jo ennen polttoja teoksen alimmassa osassa oli halkeama, jonka pyrin korjaamaan erilaisin keinoin kuten kostuttamalla, lisäämällä savea sekä myös savilietteen ja etikan seoksella. Yleinen syy halkeamien ilmenemiseen on saven liian nopea kuivuminen. Ennen polttoja halkeama ei enää näyttänyt pahalta, mutta lasituspoltoissa se tuli todella pahasti takaisin näkyviin. Tästä huolimatta se on vain esteettinen haitta. Lisäksi teoksen keskimmäisen osan pohjaan ilmestyi lasituspoltoissa halkeama, jonka takia jouduimme muuttamaan hieman suunnitelmia. John kertoi, että alkuperäinen suunnitelmamme saada kaksi ylintä osaa liikkumaan ei tulisi onnistumaan, tai olemaan sen riskin arvoinen, että osat hajoavat. Kohta, jossa tuo halkeama on, joutuisi todella kovalle rasitukselle, jos se olisi liikkeessä. Uusi suunnitelmamme oli liikuttaa vain ylintä osaa.

37

38

Kuva 38: Työpöydältä löytyviä lasittamiseen käyttämiä työkaluja, lasitteita ja koepaloja.

39

Handwritten signature
11. 21. 18

Kuva 43: Lasitusprosessi. Tässä vaiheessa kaikki osat alkavat olla valmiina.

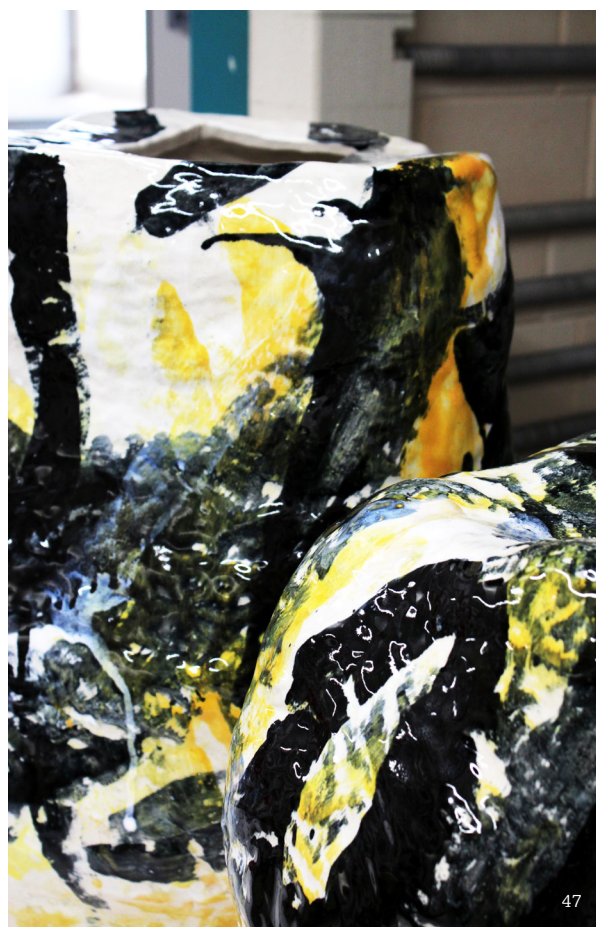
44

45

46

47

Kuvat 44 & 45: Kaikki kolme osaa valmiina lasituspolttoon.

Kuvassa 45 osien valkoinen pinta johtuu päällimmäiseksi lisäämästäni läpinäkyvästä lasitteesta, jotta teoksen lasitus olisi kauttaaltaan kiiltävä.

Kuvat 46 & 47: Teoksen osat valmiina hetki sen jälkeen kun sain uunin vihdoinkin avattua sen jäähtyttyä.

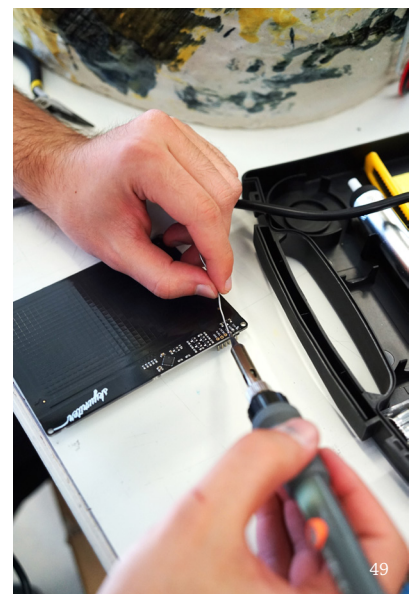
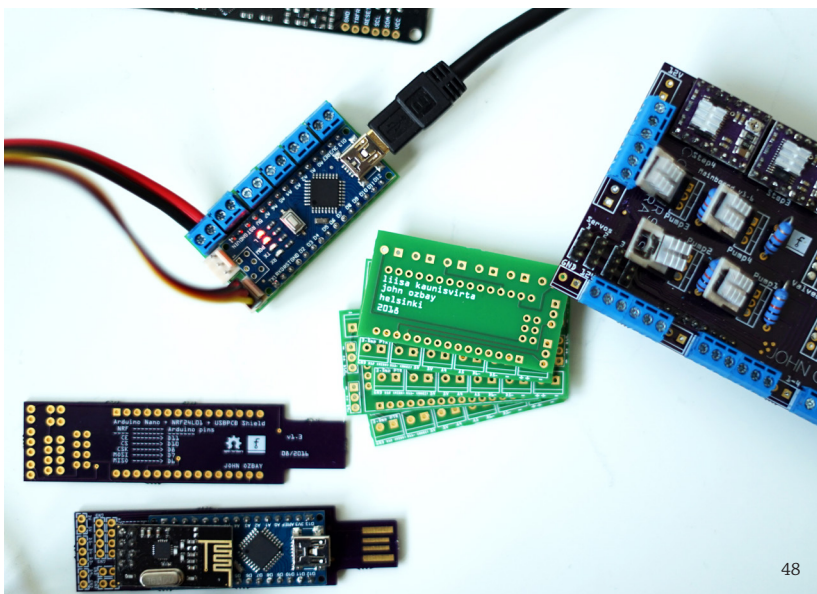
5.5 ELEKTRONIIKKA

Teosta tehdessäni olen nauttinut siitä, että tunnen olevani samaan aikaan tutulla ja hyvin vieraalla alueella. Materiaali on tuttu, mutta työstämisen tapa ja elektronii-
kan yhdistäminen ovat minulle uusia asioita. On ollut hyvä laittaa itseään hieman mukavuusalueensa ulkopuolelle, koska tunnen, että tämä vie taitojani eteenpäin. Johnin kanssa työskennellessä on ollut mahtavaa, miten kumpikin on pystynyt keskittymään siihen, minkä osaa parhaiten, mutta silti samalla oppia toiselta ääret-
tömän paljon.

Idea elektroniikan yhdistämisestä keramiikkaan syntyi halustamme toteuttaa jonkinlainen taideprojekti yhdessä. Ajattelimme, että yhdistämällä osaamiseni keramiikasta Johnin tietämykseen voisimme saada aikaan jotakin ainutlaatuista. Mietimme tapoja toteuttaa ideamme ja päädyimme siihen, että liikkeen lisääminen keraamiseen teokseen tuntui innostavalta ja sopivan haasteelliselta tavalta.

Käytimme teoksessa HiTec CM-D950TW-180 Servo -moottoria, kustomoituja CNC -leikattuja metalliosia sekä sen lisäksi tilasimme joitakin tarvittavia osia Ser-
voCity -nimiseltä yritykseltä. Piirilevy toimii Arduino Nanon avulla ja käytetty oh-
jelmointikieli on nimeltään C.

Suurin haaste sopivan moottorin ja metalliosien kanssa oli paino, joka niiden tu-
lee kestää ja vielä pystyä liikuttamaan teoksen ylintä osaa. Vaikka käyttämämme moottori pystyy yleensä nostamaan suuria määriä, tuotti liikkuvan osan liikerata yhdessä sen painon kanssa ongelmia. Jouduimme sen takia käyttämään kustomoi-
tuja osia moottorissa, jotka lisäsivät sen voimaa vielä entisestään, tarkemmin sa-
nottuna seitsemän kertaisesti.

5.6 TEOKSEN KOKOAMINEN

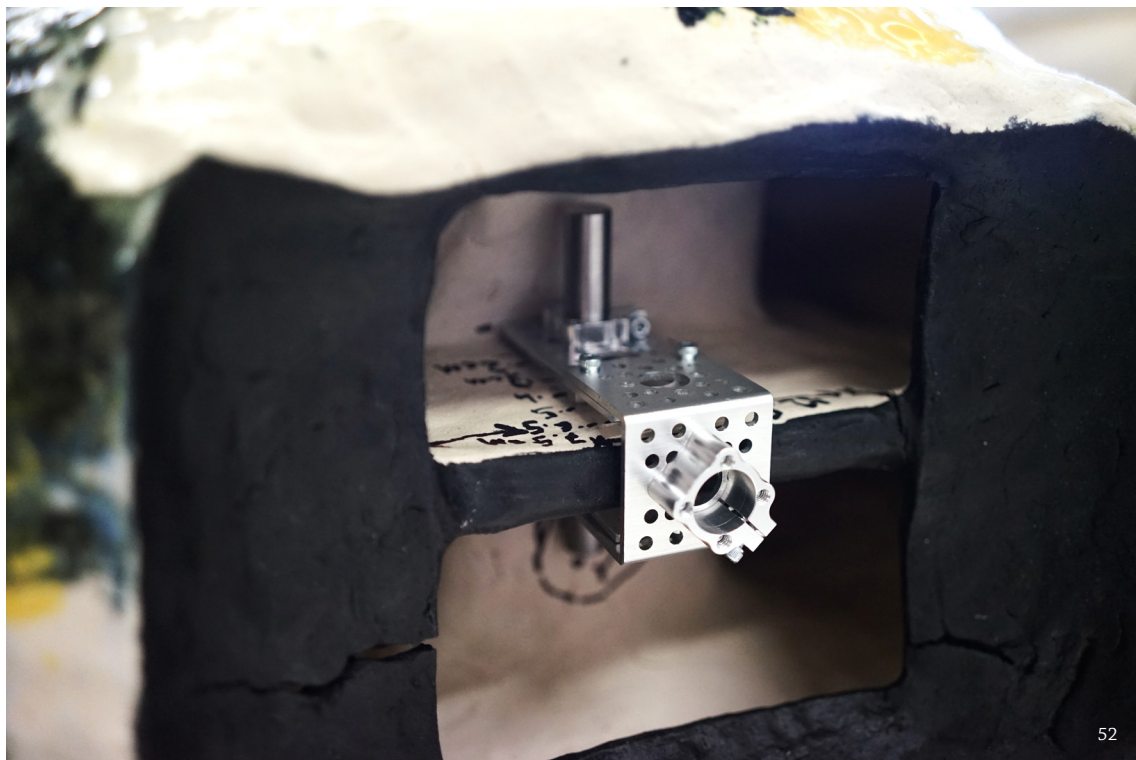
Saatuamme postista vielä loputkin tarvittavat elektroniikka- ja metalliosat, pääsimme vihdoinkin kokoamaan teoksen pitkän odottelun jälkeen (kuvat 49-55). Tätä ennen John oli jo koonnut suurimman osan tarvittavista osista, ja kokeillut miten teoksen toiminnallisuus tullaan ohjelmoimaan.

Hetki, jolloin saimme teoksen toimimaan ensimmäisen kerran, oli täynnä hämmennystä ja iloa. Työskentelimme teoksen kokoamisen parissa yhden kokonaisen päivän, jonka aikana vastaan tuli joitakin ongelmia, joihin John löysi aina uuden toteutustavan. Oli hauskaa seurata hänen prosessiaan, koska minulle tämä puoli teoksesta oli niin vierasta. Työskentelyä seuratessa olen kuitenkin oppinut ymmärtämään sitäkin puolta jo hieman paremmin.

Teoksen toimiessa hämmennyksemme johtui osittain siitä, että oletimme tarvitsevamme enemmän aikaa teoksen kokoamiseen ja osittain siitä, että pitkään kestänyt projekti, jonka toimivuudesta emme voineet missään vaiheessa olla täysin varmoja osoittautui onnistuneeksi. Saimme teoksen toimimaan ajattelemallamme tavalla ja ylimmän osan liikeradan säädettyä sopivaksi. Lopulta teos toimii niin, että katsojan laittaessa kätensä alimman osan tunneliin, ylin osa siitä liikkuu. Teos toistaa käden liikkeen niin, että keraaminen osa liikkuu siihen suuntaan, mihin katsoja liikuttaa kättään.

Teos on koottu niin, että keskimäinen ja ylin osa ovat kiinni toisissaan ja alimmainen eli suurin osa pystytään ottamaan erilleen niistä helpomman kuljetuksen vuoksi. Tämä tapahtuu helposti vain yhden johdon irrottamisella ja takaisin kiinnittämisellä, jolloin teoksen toimivuus ei kärsi. Vaikka teoksen sisällä tapahtuva tekniikka on monimutkaisempaa, sen päälle saaminen on tehty äärimmäisen helpoksi eikä siihen tarvita muuta kuin johdon laittaminen kiinni seinään.

52

53

Kuvat 52 & 53: Yksityiskohtia, joissa näkyy teoksen sisällä olevaa metallirakennetta.

7. VALMIS TEOS

Mainitsin Prosessikuvaus -kappaleessa kiinnostukseni ajatukseen siitä, miten taideosten ympärillä ollaan sekä miten katsojan ja teoksen suhde muuttuu silloin kun teokseen saa koskea ja katsoja pääsee osaksi sitä eikä jää vain sivustaseuraajaksi.

Valokuvat opinnäytetyöni lopputuloksesta on toteutettu yhteistyönä ystäväni kanssa. Pyrimme herättämään ajatuksia teoksen ja katsojan välisestä symbioosista ja yhteensulautumisesta. Tunsin molempien, mallina toimineen Juuso Räsänen sekä valokuvat ottaneen Amanda Ripatin päässeen kiinni tunnelmaan ja ajatuksiin, joita olin teoksellani hakenut. Valokuvien ottamisen lisäksi Juuson päällä olevat vaatteet ovat Ripatin suunnittelema sekä valmistama ja korvakorut taas Noora Ainasojan.

57

7. LOPUKSI

Opinnäytetyössäni halusin keskittyä taiteen tekemiseen, koska mielenkiintoni taiteellisia projekteja kohtaan kasvaa koko ajan. Tämä on ollut hyvä mahdollisuus keskittyä tällaiseen projektiin ja prosessi on valoittanut taiteen parissa työskentelyä sekä mahdollistanut minulle sopivien työskentelytapojen etsimisen ja löytämisen. Projekti on auttanut minua ymmärtämään minulle sopivaa ammatinkuvaa, jonka uskon olevan yhdistelmä tuotesuunnittelua ja taiteen tekemistä, keramiikkaan keskittyen. Opinnäytetyöni on siis auttanut minua kehittymään haluamaani suuntaan.

Projekti on antanut luottamusta oman vision ulos tuomiseen ja jatkossa haluan ehdottomasti jatkaa taiteellista työskentelyä, sillä oman kehityksen näkeminen on innostavaa ja motivoivaa. Hahmotan selkeämmin taiteellisen työskentelyn prosessia kokonaisuutena ja teoksen suunnittelu sekä valmistaminen ovat auttaneet minua rentoutumaan tekemisessä sekä prosessin esiintuomisessa. Omaa prosessiani tarkastelemalla, miettimällä tekemiseni syitä ja seurauksia, olen oppinut siitä paljon lisää.

Lopputulosta miettiessäni koen, että opinnäytteeni on vain alku taiteelliselle työskentelylleni ja yhteistyöprojekteille John Ozbayn kanssa. Projektin avulla olemme oppineet paljon käyttämistämme materiaaleista ja osallistavan taiteen tekemisestä.

BOA 2018 -näyttelyn avajaisissa, joka esitteli kandidaatin opinnäytetöitä, oli todella hauskaa päästä näkemään ihmisten reaktiot ja kuulemaan kommentteja teoksesta. Keramiikka on materiaalina sellainen, ettei sen odota liikkuvan, joten reaktiot olivat yleisesti hämmentyneen innostuneita. Oli myös hienoa kuulla monilta, että teoksemme tuntuu uudelta, joltain minkälaiselta ei ole tottunut näkemään.

Näyttelyn aikana ilmeni kuitenkin yksi ongelma. Teoksen moottori piti todella korkeaa inisevää ääntä, jota ei avajaisten hälinässä kuullut, mutta päivisin hiljaisessa Otaniemen oppimiskeskuksessa se häiritsi infopisteellä työskenteleviä. Moottorin kannattelema keraaminen osa on painava, minkä takia teoksen paikallaan ollessaankin moottori tekee työtä, josta ääni johtui. Jatkossa tämän voisi todennäköisesti välttää, jos moottori olisi umpinaisemmassa tilassa. Sen lisäksi olisi kiinnostavaa lisätä tällaiseen teokseen vielä jonkinlaista ääntä ja musiikkia vaikka myös pelkkä moottorin ääni antoikin omanlaisensa robottimaisen äänimaiseman.

Saven parissa työskentely ja käsinrakennus ovat antaneet minulle paljon ideoita saven työstämiseen ja enemmän käsitystä sen käyttäytymisestä. Tulevaisuudessa haluan ehdottomasti jatkaa erilaisten taitojen yhdistämistä ja muiden kanssa työskentelyä sillä tämä projekti on ollut loistava esimerkki siitä, mitä kaikkea voi syntyä tällaisesta yhteistyöstä.

Prosessi teoksen takana luonnostelusta tekemiseen oli minulle itsensä ilmaisuun liittyvistä maneeereista vapautumista ja rentoutumista. Uskon lopputuloksen abstraktiuden heijastelevan luonnosteluprosessiani ja haluani vapautua tekemisessä sekä intoani osallistavan taiteen tekemiseen.

59

8. LÄHDELUETTELO

Mika Hannula, Kaikki tai ei mitään – kriittinen teoria, nykytaide ja visuaalinen kulttuuri, 2003, Kuvataideakatemia

Jaana Houessou, Teoksen synty, kuvataiteellista prosessia sanallistamassa, 2010, Aalto-yliopisto, Bookwell Oy, Jyväskylä

Satu Huttunen, Liikutuksia – aistisuus ja koskettavuus taiteellisessa työskentelyssä, 2009, Aalto-yliopisto

Laura Merz, Tuhat ja yksi otusta, 2015

Mari Paikkari, Sound of Limoges: ääni ja tila taideteoksessa: johdatus teoksen kokemuksellisuuteen, 2014, Aalto-yliopisto

Pekka Passinmäki, Arkkitehtuurin uusi poetiikka, 116, 2011, TTY, Tampere

Juhani Pallasmaa, The Thinking Hand: Existential and Embodied Wisdom in Architecture, 2009, West Sussex: John Wiley & Sons Ltd.

Jaana Saario, Läpivalaisu – Kuvataiteellisen prosessin jälkiä, 2008, Salon taidemuseo Veturitalli

Juha Varto, Taiteellinen tutkimus, 2017, Aalto-yliopisto

Linda Weintraub, Making contemporary art, 2003, Thames & Hudson

Kuvalähteet:

Kuvat kirjoittajan ottamia ellei toisin mainita.

Kuvat 2, 23-26, 29, 30, 48: John Ozbay

Kuva 4: <https://cfileonline.org/design-dimensional-translations-sigve-knutsons-drawing-objects/>

Kuva 5: <http://www.ramesh-nithiyendran.com/2017-The-National-New-Australian-Art>

Kuva 6: <http://www.ramesh-nithiyendran.com/2017-R-MESH-Installation-Shots>

Kuva 7: <https://www.instagram.com/p/BMSh3PhgJz1/?taken-by=tessyking>

Kuvat 8 & 9: <http://www.craft.org.au/fresh/tessy-king/>

Kuvat 10-12: <http://www.parraschheijnen.com/julia-haft-candell/>

Kuva 35: Ulrika Fredrikson

Kuvat 50 & 54: Laura Meriluoto

Kuvat 56-59 & kansikuva: Amanda Ripatti

Kuvissa 57-59 & kansikuva: malli Juuso Räsänen

vaatteet Amanda Ripatti

korvakorut Noora Ainasoja